

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 grudnia 2019r. w S.

sprawy **L. F.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne

w związku z odwołaniem L. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 9 lipca 2019 r. znak(...)

zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że L. F. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od sierpnia 2015r. do maja 2016r. oraz odsetek za zwłokę.

UZASADNIENIE

Decyzją z 9.07.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) stwierdził, że na dzień 9 lipca 2019 r. L. F. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne, a zadłużenie wynosi 3.626,80 zł., w tym odsetki za zwłokę – 785,00 złotych.

W odwołaniu od tej decyzji L. F. domagał się jej zmiany i orzeczenia o umorzeniu, podnosząc, że Sąd Rejonowy w Białymstoku umorzył jego zobowiązania bez ustalania planu spłaty wierzycieli, po ogłoszeniu jego upadłości.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Sąd ustalił, co następuje:

Z danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że L. F. figurował jako osoba fizyczna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 3.08.2015 roku. Z dniem 9.05.2016 r. zgłosił zawieszenie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej. Wznowienie nastąpiło od 9.06.2016 r. Zaprzestanie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej zostało zgłoszone 29.11.2016 r. W tym okresie L.

F. nie spełniał warunków do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, gdyż miał przyznane prawo do emerytury rolniczej.

Prawomocną decyzją nr (...) z 13.05.2019 r., Dyrektor (...) Narodowego Funduszu Zdrowia orzekł, iż L. F. objęty jest obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 3.08.2015 r. do 8.05.2016 r. oraz nie jest objęty obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 9.06.2016 r. do 29.11.2016 r. (dokumentacja NFZ koperta k. 22).

Postanowieniem z 6.09.2017 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie VIII GU 169/17 ogłosił upadłość dłużnika L. F. i wezwał wierzycieli upadłego do zgłoszenia swoich wierzytelności sędziemu komisarzowi w terminie 30 dni od obwieszczenia postanowienia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (k. 2 akt VIII GUp 113/17 „of”). Postanowieniem tego Sądu z 24.05.2018 r. w sprawie VIII GUp 113/17 zobowiązania upadłego L. F. zostały umorzone bez ustalania planu spłaty wierzycieli, a niepokrytymi kosztami postępowania upadłościowego obciążono Skarb Państwa. Z uzasadnienia postanowienia wynika, że syndyk masy upadłości złożył listę wierzytelności, która została uznana przez upadłego i zatwierdzona przez sędziego komisarza. Umorzenie zobowiązań upadłego, bez ustalania planu spłaty wierzycieli, uzasadnione było sytuacją upadłego (k. 140 i 147-149 akt VIII GUp 113/17).

W dniu 3.06.2019 r. ZUS wszczął postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne L. F.. W zawiadomieniu o wszczęciu pozwany organ rentowy określił należności ubezpieczonego za okres od sierpnia 2015 r. do maja 2016 r. w kwocie 2.841,80 zł oraz odsetki za zwłokę na dzień 3.06.2019 r. w kwocie 763 zł. Na dzień wydania decyzji odsetki te wynosiły 785 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy są świadczeniami pieniężnymi o charakterze publicznoprawnym. Składki te są zatem świadczeniami bezzwrotnymi, przymusowymi i nieodpłatnymi, co oznacza - zgodnie z zasadą automatyzmu ubezpieczeniowego - iż stosunek ubezpieczenia społecznego powstaje automatycznie z chwilą nawiązania stosunku prawnego rodzącego obowiązek ubezpieczeniowy (por. T. Zieliński, Ubezpieczenia społeczne pracowników. Zarys systemu prawnego - część ogólna, Warszawa - Kraków, 1994). Emanacją tej zasady jest regulacja przyjęta w treści art. 46 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.), nakładająca na płatnika składek szereg obowiązków związanych z obliczaniem, potrącaniem, rozliczaniem i opłacaniem składek za każdy miesiąc kalendarzowy, według zasad wynikających z przepisów tej ustawy. Opisany wyżej obowiązek ma bezwzględny charakter. Jednocześnie należy wskazać, że podmioty zobowiązane do opłacania składek na ubezpieczenia zdrowotne powinny bez uprzedniego wezwania i bez potrzeby wydawania decyzji, opłacać i rozliczać składki na to ubezpieczenie za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianym dla składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Z obowiązujących regulacji wynika, że decyzja Dyrektora (...) Narodowego Funduszu Zdrowia o objęciu obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym L. F. ma jedynie deklaratoryjny charakter. Taki charakter ma też zaskarżona decyzja ZUS o ustaleniu wysokości zadłużenia. Obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenia zdrowotne powstał z chwilą powstania tytułu L. F. do podlegania temu ubezpieczeniu, tj. z chwilą rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej 3.08.2015 r. i trwał do 8.05.2016 r.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 24.05.2018 r. w sprawie VIII GU^p 113/17 zobowiązania upadłego L. F. zostały umorzone bez ustalania planu spłaty wierzycieli w oparciu o przepis art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy z dnia 28.02.2003 r. prawo upadłościowe (tj. Dz.U. z 2019 r. poz.1802). Przepis ten ustanawia wyjątek od ustalania planu spłaty wierzycieli. Jeżeli osobista sytuacja upadłego w sposób oczywisty wskazuje na jego niezdolność do dokonania jakichkolwiek spłat, sąd odstąpi od ustalenia planu spłaty wierzycieli i od razu wyda postanowienie o umorzeniu, a tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania upadłościowego obciąży Skarb Państwa.

Zgodnie z art. 491²¹ ust. 2 prawa upadłościowego, umorzenie nie obejmuje: zobowiązań o charakterze alimentacyjnym; zobowiązań wynikających z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci; zobowiązań do zapłaty orzeczonych przez sąd kar grzywny, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; zobowiązań do zapłaty nawiazki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie; zobowiązań do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem; zobowiązań, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu. Po wydaniu postanowienia o umorzeniu zobowiązań bez ustalania planu spłat niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałych przed wydaniem tegoż orzeczenia (ust. 3 cyt. przepisu). Niewątpliwie należności z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne nie są wymienione w tym przepisie, jako wyłączone z zobowiązań upadłego, podlegających umorzeniu.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny, umorzeniu podlegają zarówno wierzytelności ujęte na liście wierzytelności, jak i takie, które nie zostały zgłoszone, również w sytuacji gdy u upadłego brak było dokumentów je poświadczających czy nawet brak świadomości lub pamięci ich istnienia. Tak samo umorzeniu podlegają wierzytelności sporne, jak i uznane na liście wierzytelności, a brak przeszkody do dochodzenia wierzytelności nie oznacza, że stoi w sprzeczności z jej umorzeniem. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu zobowiązań dłużnika (po wykonaniu lub bez ustalania planu spłat) każda z wierzytelności przestaje istnieć, a prawo wierzyciela do jej dochodzenia bezpowrotnie wygasa. Ewentualne powództwo wierzyciela o zapłatę powinno zostać oddalone, a postępowanie egzekucyjne umorzone (por. np. Komentarz do prawa upadłościowego - Zimmerman 2020, wyd. 6, publ. Legalis).

Reasumując, w związku z umorzeniem zobowiązań upadłego L. F. postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 24.05.2018 r. w sprawie VIII GU^p 113/17, umorzeniu uległy również składki na ubezpieczenia zdrowotne z odsetkami za zwłokę, wskazane w zaskarżonej decyzji. Obowiązek ich opłacenia istniał przed wszczęciem postępowania upadłościowego i wydaniem postanowienia o umorzeniu, stąd nie mogą one być egzekwowane przez organ rentowy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., należało zaskarżoną decyzję zmienić i orzec, jak w wyroku.

SSO Danuta Poniatowska